

ПОВРАТАК У МЕТОХИЈУ

"Онамо, 'намо да виђу Призрен",
Појеле један наш краљ пре много лета.
Има ли Србина коме Краљева жеља смета?
-Не, она нас све у срце дира.
Па кога ћемо испред свих нас,
Да Краљу у част, са лулом мира
за царски град Призрен крене,
за Ораховац, Таковицу, Дечане, Исток и Клину,
за Пећ, где ветар са Бистрице у рајску фрулу свира?

"Онамо, 'намо за брда она",
Појеле Краљ пре много лета.
Има ли Србина коме Краљева жеља смета?
-Не, она нас све у срце дира.
Па како и не би, зар је то живот – живет' далеко,
предалеко од наших кућа, од наших гробаља,
од наших манастира?

По сву ноћ прекоре сневам
Богородице Љевишке, Светих Архангела,
Високих Дечана, Гориоча, Девича и Патријаршије:
"Знаете ли ви да овде без вас и нас као да није,
и да су Проклетије и усред лета све студеније,
а зими све проклетије и проклетије?"

Кори нас Грачаница света грцајућ' у сузама:
"Докле ће мила ми сеја Пећка Патријаршија
самоват самцијат' сама?"

Шта је са жељом старога Краља – још пита она –
И јесмо ли већ наглуви или – не дао Бог – као топ глуви
на зов Дечанских звона?

Па зато, онамо 'намо где три Бистрице и Бели Дрим теку,
и где ће увек бистри и пенушави тећ',
онамо кренимо нашег повретка реку:
за царски град Призрен,
за Ораховац, Таковицу, Дечане, Исток и Клину,
за нашу топлу Пећ!

На тај пут наш заветни кораком од седам миља,
нек' нас на њему Крсна Слава прати
и Господ благосиља.

Лазар Радоњић, фебруара 2008.

СВЕТОСАВСКИ ПОЗДРАВ ВЛАДИЦИ

Чух, драги Владико, Вашу опору причу стару
како је Србин дуванио у Олтару
док је иноверник побожно целивао руку
Светоме Дечанском Неимару

Прича ововременска ил' прича староставна,
Тек у њу је стала ноћ Србинова дуга и тавна.

И усних: *веселника с лулом у храму*
(он у свом вечном санку од несанице пати)
како чезне да се бар на трен врати
тамо где немирну душу смирују молитва,
тамјан и мелемне приче:
у светиње српске Високе Дечане,
Пећку Патријаршију,
Храм Светог Василија Острошког,
и Светог Петра Цетињског,
у Ђурђевој Ступове
и у Лавру Жиче.

И како му гласне жице забрујаше:
"Питај Владику, тако ти вере наше –
ја бих га питао ал' како из гробне таме –
питај га да ли се још љути на ме.

Кажи му да сам много волео школу
и Учитеља Светога Саву,
ал' кад ми Учитеља протераше
школски кров ми се срушио на главу.

И тако ошамућена и луда ми глава,
као без главе бежећ од Божје и прадедовске куће,
једва чула за Рождество Божје и Божје Васкрснуће
па, без Учитеља да је подучава и кара,
након с одликом свршених великих школа
стигла с лулом дувана до Олтара.

Кажу Владици да је хиљадама пута потом
веселник из тавне ноћи клечао пред Олтаром,
за опроштај Богу се молио и гушио се од плача
због прохујалих лета без славског колача,
што не спознаде да
"Ускликнимо с љубављу Светитељу Сави"
могаше из таме да га избави."

Па да вас питам, драги Владико –
не знам никог другог ко би то знао –
да ли је Србин из Ваше приче
у мој сан тек тако дошао,
да би с првим петлима натраг
у вечни немир свој одлепршао,
ил' се то он зори примакао
не би л' крајичак Сунца угледао,
па да се похвали Светоме Сави
како се вратио Крсној Слави –
и васкрсао?

Лазар Радоњић, децембра 2003.

(објављена у Зборнику "Пети међународни сабор духовне поезије", Раковица 2015)

ОРАХОВЧАНКА
ИЛИ
ПОСЛЕДЊА УМИРЕ НАДА

Збило се у нашем Беломе граду
на једном песничком поселу:
Ораховчанка мајка – Метохија у зеленом велу,
наздравила песницима крчагом ораховачког вина:

"Песници, гласније појте,
помозите мајци да живог и здравог нађе
из срца отетог јој тек стасалог сина.
Мој домаћин, хитајућ' сина да потражи,
остаде на вечној стражи".
О, само да ме сад не изда глас:
Песници гласније појте,
ја се још једино у Бога уздам, и у вас!

А могла бих и да се на вас љутим:
мог Ораховца у вашим песмама нема,
као што ни у читанке ушао није,
а он је најлепше место не само целога света
него и читаве Метохије.
У њем' ми мајчино млеко би најслађе пиће,
његово сочно грожђе најслађе иће,
румен мог лица заштитни знак његових вина,
у њему родих сина
и певах му успаванку,
спремих га и за прву игранку,

а мој Ораховац нико
ни у песму ни у читанку!

"Онамо, 'намо да виђу Призрен –
Онамо, 'намо за брда она"
прекорно звони Краљева лира,
па како и не би, зар је то живот – живет' далеко,
предалеко од наших кућа,
од наших гробаља,
од наших манастира?

Онамо браћо, онамо сестре,
Метохија вас чека:
миро манастира,
виногради мога детињства,
жубор бистрих река.

На путу том, све од Белог нам престоног града
до Ораховца престонице вина
путоказ биће вам неусахла нада материна,
и звонки јој глас:
"Песници, гласније појте,
ја се још једино у Бога уздам, и у вас!"

Лазар Радоњић, децембра 2015.

МОЈ ОТАЦ И ЈА
(или ти похвала хаику)

Мој отац и ја никад чули за хаику
а заједно срочисмо ову песничку слику:

Ја оцу: "Човече, дрмни по неку, водурином се не лиј!"

Отац мени: "Ко ти је мио за здравље му воду пиј!"

Кад год се оца сетим, уместо да неку сузу пролијем,
ја воду штедим – за здравље му мученицу пијем.

А да имам још једну прилику,
оцу бих изворском водом наздравио
на чистом хаику.

Лазар Радоњић, јуни 2003.

Come-back to Metohija

“There, let me go there to see Prizren – my Ancient Empire’s Seat,
to see Metohija valley with its foamy waters and its reaping wheat”
was many years ago a Serbian beloved king’s desire.
Did the King leave us indifferent, or did he light in our hearts the fire?
-Oh, the King incites our hearts always strongly to beat.
Then who is going to lead us back to Prizren and other pearls of the Prokletije Mountains’
range:
to Orahovac, Đakovica, Dečani, Istok, Klina, and to Peć – my home sweet?

The King kept on longing the Metohija's monasteries to reach,
to pray to God there, and to preach
that for the Serbs the life is not worthwhile if their eyes are void of their sanctuaries' dome,
if their ancestors are disturbed in the graves,
if their children can not freely enjoy the charming scent of home.

These ancient monasteries: Notre Dame of Prizren, then Saint Arhangel's,
Visoki Dečani, Gorioč, Devič and the Peć's Patriarchate
warn us in our nightmares that they can not live just as small isles in the huge sea of hate,
that the Christian world's turning a deaf ear to their cries is mortal sin:
myriads of pilgrims long to see these holy places with joy and by them with joy to be seen.

In happy times when all the humans lived together
in Prokletije even in winter reigned wonderful weather,
and now in mid-summer the Serbs can easily be lost
these days, months and years being for them the season of the horrible frost.

We are also scolded by Gračanica – the Serbs' Saint Throne:
»How long shall my dear sister - the Peć's Patriarchate – languish alone,
did you send the King to the Hell,
and for whom tolls the Dečani Monastery's bell?«

Let's hurry to the area of the Metohija's rivers with their waters crystal clear,
let's the broad river of our returnees be to these foamy waters near,
let's come back to the Emperor's city of Prizren, to Orahovac, Đakovica, Dečani, Istok, Klina,
and to Peć – my home dear!
Metohija is Kosovo soul's name:
it is all our journeys' final aim,
then let's go there - in the honour of the King –
with the pipe of peace, not with the sword,
let's pray to be protected by our Saints,
and blessed by the Lord!

Lazar Radonjić